

Π Α Λ Η Ε Σ Α Ν Α Μ Ν Η Σ Ε Ι Σ

Ραδιοφωνική έκπομπή διά τήν : 17ην
Σεπτεμβρίου 1972 ήμέραν Κ Υ Ρ Ι Α -
Κ Η Ν καί ώραν : 20.30 - 21.00.

Τήν έκπομπήν παρουσιάζουν ο ΚΩΣΤΑΣ
ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ καί ο ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΓΙΑΝΝΟΥ -
ΚΑΚΗΣ. Τραγουδά ή ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ.

183

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στήν τελευταία μας συνάντησι αγαπητέ μου Γιάγιο, είχαμε αρχίσει νά μιλάμε γιά τίς περίφημες ταραχές πού έμειναν γνωστές ώς Εύαγγελικά ή Εύαγγελιακά όπως τά λέει ο πολύς κόσμος.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Αλήθεια, έχω ακούσει γι' αυτές τίς ταραχές μά δέν ξέρω πιά συγκεκριμένα πώς άρχισαν... ποιό ήτανε νά ποθμε τό Ξναυσμα, ο σπινθηρας πού άναψε αυτήν τήν φωτιά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ο σπινθηρας, όπως πολύ σωστά τόν απειάλεσε Γιάγιο, ήτανε μία αγαθή πρόθεσις, μία αγαθωτάτη θέλησις. "Υστερα από τόν άτυχή πόλεμο του 97, τά νοσοκομεία τών 'Αθηνών είχανε γεμίσει τραυματίες καί ή καλή εκείνη καί φιλόνηρωπη Βασίλισσα "Ολγα έκανε καθημερινές σχεδόν επίσημες στά νοσοκομεία καί μοίραζε στους τραυματες σοκολάτες, τσιγάρα, γλυκίσματα καί λόγια παρηγοριάς.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Νομίζω τώρα ότι κάτι θυμάμαι κι' εγώ άπ' αυτήν τήν ιστορία. Μέ τά παρηγορητικά λόγια πού έλεγε, ή "Ολγα δέν παρέλειπε ν' άναφέρει καί φράσεις του Εύαγγελίου...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς έτσι είναι. "Ομως τήν εποχή εκείνη, όγδόντα πέντε χρόνια πριν, ο πολύς λαϊκός κόσμος ήτανε αναλφάβητος καί κανείς δέν καταλάβαινε τίς φράσεις του Εύαγγελίου όπως τίς έλεγε ή "Ολγα, ή όποία σιέφθηκε ότι θά ήτανε σκόπιμο νά γίνη ή γλώσσα τών Εύαγγελίων πιά άπλη...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καλά λοιπόν τό χαρακτηρίσες στήν ἀρχή, ὅτι ἡ πρόθεσις ἦτανε ἀγαθή...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ἐτσι εἶναι. "Ὁμως ἡ "Ὀλγα δέν ἤθελε νά κάνη τοῦ κεφαλιοῦ της. Ζήτησε καί τήν γνώμη τοῦ τότε Ἀρχιεπισκόπου τῶν Ἀθη-
 ῶν, τοῦ Προκοπίου, ὁ ὁποῖος δέν εἶχε ἀντίρρηση. Ἐδῶ εἶναι
 λοιπόν τό πρόβλημα : Τό πιστεῦε αὐτό ὁ Προκόπιος ; Πίστευε
 ὅτι θά μπορούσε νά γίνη πιό ἀπλή ἢ γλῶσσα τῶν Εὐαγγελίων ἢ
 ἀπλῶς δέν ἔφερε ἀντιρρήσεις γιά νά μήν χαλάσῃ τό χατήρι τῆς
 "Ὀλγας ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτό ποιός θά μπορούσε νά τό βεβαιώσῃ ; Πάντως φαντάζομαι ὅτι
 ὁ μητροπολίτης Προκόπιος δέν ἔφερε μέν ἀντιρρήσεις, μά ἔξερε
 ὅτι εἶχε πίσω του τήν Ἱερά Σύνοδο, ἡ ὁποία ^{ἀσφαλῶς} ~~θα~~ θά διαφω-
 νοῦσε σ' ἓνα τέτοιο ζήτημα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὅπως δῆποτε, σταν ἡ "Ὀλγα εἶδε ὅτι ὁ μητροπολίτης δέν εἶχε
 βασικῆς ἀντιρρήσεις, ἀπεφάσισε νά γίνη αὐτή ἡ μετάφρασις τῶν
 Εὐαγγελίων σέ γλῶσσα ἐλληνική, ἀπλούστερη κάπως καί ἀνέθεσε
 αὐτήν τήν λογοτεχνική ἐργασία...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στόν Ἀλέξανδρο Πάλλη πού ζοῦσε στό Λονδίνο καί ἦτανε φίλος
 καί ὀπαδός τοῦ Ψυχάρη στά γλωσσικά ζητήματα
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὁχι. Ὁ Ἀλέξανδρος Πάλλης μπαίνει ἀργότερα στήν σκηνή.
 Στό Παλάτι, ὑπηρετοῦσε τότε σάν παιδαγωγός γιά τά πριγκιπό-
 πουλα ἡ κυρία Ἰουλία Καρόλου, δασκάλα καί φιλόλογος ἱκανή.
 Σ' αὐτήν ἀνέθεσε τήν μετάφρασι τοῦ Εὐαγγελίου ἡ "Ὀλγα καί
 ἡ Ἰουλία Καρόλου, πού ἦτανε καί ἀνεφιά τοῦ περιφήμου καθηγη-
 τοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Πανταζίδη, ἐπραγματοποίησε μέ τήν βο-
 ῆθεια τοῦ θείου της μιά μετάφρασι, σέ γλῶσσα ἀπλή, μά λογι-
 κή καί χωρίς ἀκρότητες. Τήν διαβάσει αὐτήν τήν μετάφρασι ὁ
 Προκόπιος ὁ Μητροπολίτης καί εἰσηγεῖται στόν ὑπουργό τῆς
 Παιδείας νά τήν ἐγκρίνη γιά τά σχολεῖα. Ὁ ὑπουργός τῆς Παι-
 δείας, ὁ Μομφερράτος, ζητᾷ τήν ἐγκρίσι τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τό ζήτημα σιάλωσε...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν σιάλωσε άπλώς, έμπλεξε άσχημα καί τελικά άρνήθηκε νά δεχθή νά μεταφρασθή τό Εύαγγέλιο. 'Η "Ολγα πού ήτανε πεισμα-
 φάρα στέλνει μιá έπιστολή στήν 'Ιερά Σύνοδο.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Η όποία κάνει τέσσερις μήνες ν'άπαντήση στήν βασίλισσα καί τελικά άρνεϊται πάλι. Δέν έπιτρέπει ή 'Ιερά Σύνοδος ν'άλλάξη ή γλώσσα ~~αυτή~~ τών Εύαγγελίων.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Φυσικά όλα αυτά, φθάνανε στόν λαό, ό όποιος άγανακτούσε έναντίον της "Ολγας καί σιγά σιγά τό ζήτημα γινότανε πολι-
 τικό. 'Η "Ολγα τυπώνει τήν μετάφρασι του Εύαγγελίου ~~αυτή~~
 μόνο σέ χίλια αντίτυπα πού τά μοιράζει σέ ώρισμένες οίκο-
 γένειες.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τότε μπαίνει στήν σιηνή ό 'Αλέξανδρος Πάλλης από τό Λονδίνο. "Έτσι εΐναι ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Έτσι άκριβώς. 'Ο Πάλλης δέν άκανοποιεϊται από τήν μετάφρα-
 σι πού έχει γίνει. Τήν βρίσκει πολύ όμαλή, πολύ στρωτή.
 Καί κάνει μιá δική του μετάφρασι...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Στήν γλώσσα του Ψυχάρη βέβαια, πού τήν έλεγαν τότε μαλλια-
 ρή γλώσσα.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Κι'αυτή ή μετάφρασις του ή Πάλλη, εΐχε τόσες άκρό-
 τητες πού δέν μπορούσε νά γίνη άνευκτή από κανένα, άφου
 μεταξύ άλλων, τόν " Μυστικό Δείπνο " τόν έγραφε ό Πάλλης
 " Κρυφό τσιμπούσι "...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Κι'αυτή ή μετάφρασις έφθασε στόν λαό ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Εφθασε βέβαια, γιατί ό δημοσιογράφος Βλάσης Γαβριηλίδης
 πού εξέδιδε τήν έφημερίδα " 'Ακρόπολι " από δημοσιογραφι-
 κή εδσυνειδησία καί έννημερότητα, έρχισε νά δημοσιεύη τήν
 τρομερή αυτή μετάφρασι. Αυτά έγιναν στά 1901.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Εδω κι'έβδομήντα ένα χρόνια. Τότε ξεσηκώθηκαν οι καθηγη-
 ται του Πανεπιστημίου καί μαζί μ'αυτούς οι φοιτηται.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. Οί φοιτηταί λοιπόν, πού ἀπεικαλοῦντο τότε " Χρυσή νεολαία τῆς Ἑλλάδος καί ἐλπίς τοῦ "Ἔθνους", ἀξιώσανε ἀπό τήν Ἱερά Σύνοδο ν' ἀφορίσῃ τήν "Ολγα, ἐπειδὴ διαβλέπανε ξένες ἐνέργειες, ξένο δάκτυλο σ' αὐτήν τήν ἀνωμαλία. Καί στίς 8 Νοεμβρίου 1901, οἱ φοιτηταί προσπαθοῦν νά καλέσουν τόν λαό τῶν Ἀθηνῶν σέ συλλαλητήριο.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἡ Κυβέρνησις Θεοτόκη, θέλει νά ἐμποδίσῃ τό συλλαλητήριο καί διατάσσει τόν στρατό νά τό διαλύσῃ. Οἱ φοιτηταί ἐπιμένουν καί ἡ σύρραξις δέν ἄργησε νά γίνῃ...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μὲ ἀποτελέσματα ἔνδεκα νεκρούς καί περίπου ὀγδόντα τραυματίας, γεγονός τρομακτικό γιά τήν ἐποχή ἐκείνη.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τήν μεθεπομένη, παρητήθη ἡ Κυβέρνησις Θεοτόκη καί ὁ Μητροπολίτης Προκόπιος καί ἡ τάξις ἀπεικατεστάθη καί μετὰ ἓνα μῆνα, στίς 12 Δεκεμβρίου 1901, σ' ἓνα μεγάλο πάνδημο συλλαλητήριο, πού ἔγινε στίς στήλες τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἀνάφανε μιὰ μεγάλη φωτιά καί κάφανε - συμβολικά - ἓνα ἀντίτυπο τῆς μεταφράσεως τῶν Εὐαγγελίων.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτή εἶναι ἡ ἱστορία τῶν ταραχῶν πού ἔγιναν ἐδῶ κι' ἑβδομήντα χρόνια στήν Ἀθήνα, μιὰ ἱστορία πού δέν τήν ξέρουνε οἱ σύγχρονοι μέ τίς λεπτομέρειές της καί πού θά ἔπρεπε νά τήν μάθουν... Φυσικά τό ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, πού κάφανε τήν μετάφρασι τοῦ Εὐαγγελίου, ἡ γαλήνη ἐπανῆλθε στόν τόπο καί οἱ ἐρωτευμένοι κανταδόροι, ξαναβρῆκαν τήν προσφιλή τους ἀσχόλησι, τήν καντάδα, τραγουδῶντας στούς δρόμους : Ποιά εἶν' ἐκείνη πού κατεβαίνει...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) Ποιά εἶν' ἐκείνη πού κατεβαίνει
ἀσπροντυμένη - ἀπ' τό βουνό
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πρέπει όμως ν' αναγνωρίσωμε κάτι, αγαπητέ μου Γιάγιο. Τέτοια θλιβερά γεγονότα στην παλιάν 'Αθήνα, ήτανε μάλλον σπάνια. Οί παλαιοί άθηναίοι τής έποχής του 1900, δείχνανε μεγαλύτερη συγκίνηση για πιό ειρηνικές εκδηλώσεις, όπως τίσ έξετάσεις του 'Αρσακείου καί τήν άπονομή τών δύο μεγάλων βραβείων, στίς άριστοσχες μαθήτριες.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Ναί, έχω άκουστά κι' εγώ ότι τά δύο μεγάλα βραβεία του 'Αρσακείου, ήτανε τό Ράλλειον καί τό Μποτάσειον.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Κι' όσες τά έπαιρναν γινότουσαν άμέσως νέφες περιζήτητες. Είναί γνωστόν ότι άθηναίτες κόρες πού τύχαινε νά τιμηθοῦν μ' ένα από τά δύο αυτά κλασσικά βραβεία, από τήν έπομένη τών έξετάσεων δεχόντουσαν προτάσεις γάμου.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Για ποίόν λόγο άραγε ; "Ηθελαν οί άθηναίοι νά πάρουν μορφωμένες γυναίκες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Οχι τόσο για τήν μόρφωσι, όσο για τό γεγονός ότι τά βραβεία αυτά συνεδύαζαν καί τήν καλή, τήν άρίστη διαγωγή τής μαθήτριας καί τήν άρετή της φυσικά. Τόσο πολύ μάλιστα πού έγραφε τότε ο Σουρής ... Διάβασέ το έσύ Γιάγιο πού έχεις γίνει είδικός στους στίχους του Σουρή :
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ (Διαβάζει) Μά πάρω νέφη σιέπτομαι μέ όμορφιά καί γλύκα πού νά 'χη τό Μποτάσειον καί ές μήν έχη προίκα κι' άν βρήκα κόρη διαλεχτή πού μ' έχει συγκινήσει ή μάθησις κι' ή άρετή τήν έχουνε προικίσει.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ητανε τότε ή έποχή πού ήτανε πολύ διαδεδομένο ένα περίεργο γυναικετό έπάγγελμα, τής προξενήτρας. "Ενας παλιός άθηναίος δημοσιογράφος ο Στάμος Μπράνιαν, έγραφε κάποτε ότι στην γειτονιά του μονάχα, υπήρχανε κάπου είκοσι γειτόνισσές του πού άσκοῦσαν τό έπάγγελμα τής προξενήτρας.
- ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Δηλαδή, έφρόντιζαν νά κάνουν συνοικέσια μεταξύ άγνώστων ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ 'Ακριβώς. Σήμερα τό έπάγγελμα αυτό έχει έπισημοποιηθεί. 'Υπάρχουν σ' όλον τόν κόσμο γραφεΐα συνοικεσίων όπως ξέρεις.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

"Οχι μόνο τό ξέρω, μά ξέρω επίσης ότι οί παληές άθηναίτες προξενήτρες, όταν πηγαίνανε για νά κάνουν κάποιο συνοικέσιο, νά προτείνουν δηλαδή ένα γαμπρό σέ μιά νύφη ή μιά νύφη σ'ένα γαμπρό, φορούσανε δυό παπούτσια όχι ταιριασμένα, ένα μαύρο λόγου χάριν κι'ένα άσπρο ή καφετί, όπως τό λέγανε τότε καφεδί... Κι'όταν επιστρέφανε από τό προξενιό, άν εΐχανε πετύχει τό συνοικέσιο, φορούσανε ίδια παπούτσια, ταιριασμένα. "Έτσι έβλεπε από μακριά ο ύποψήφιος γαμπρός πού περίμενε τά δυό μαύρα παπούτσια και ήσύχαζε ότι τό συνοικέσιο εΐχε τελειώσει.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Δηλαδή εΐχε τελειώσει κατ'άρχήν. Εΐχε τελειώσει ή πρώτη φάσις του συνοικεσίου. "Έπρεπε ν'άκολουθήση ή δευτέρα φάσις : ή γνωριμία των μελλονύμφων. Καλά ήτανε τά λόγια τής προξενήτρας ότι ο γαμπρός ήτανε λαμπρό παιδί, ότι εΐναι δουλευτής, νοικιούρης, ότι δέν πίνει, δέν ξενυχτάει, δέν καυγαδίζει... μά όλα αυτά ήτανε διαφημιστικά βέβαια.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Πολύ σωστά. "Ήτανε τό θεωρητικό μέρος του συνοικεσίου. "Έπρεπε ν'άκολουθήση και τό πρακτικό μέρος : Νά δοϋνε άν άρέση ή νύφη στον γαμπρό και ο γαμπρός στην νύφη. Κι'αυτό πώς γινότανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μέ μιά συνάντησι έξ αποστάσεως.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Συνάντησι έξ αποστάσεως ; Δηλαδή ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Έλεγε μιά μητέρα στην προξενήτρα : Τήν Κυριακή, θά πάμε μέ τήν κόρη μου στην πλατεία Συντάγματος ν'άκούσωμε τήν μουσική. 'Η Πολυξένη μου θά φοράη ένα φόρεμα μπλου μέ άσπρη τραχηλιά. Πέσ'το του γαμπρου νά τήν προσέξη...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Κατάλαβα. Κάτι ανάλογο γινότανε και μέ τον ύποψήφιο γαμπρό.

'Η προξενήτρα θά έλεγε στην μητέρα πώς θά παρουσιαζότανε ο γαμπρός... θά φοράη τό καλό του γκριζο κοστούμι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Μάλιστα. Μέ μιά μαύρη πεταλούδα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

'Η μαύρη πεταλούδα τί ήτανε ; 'Η γραβάτα ; Τό παπιγιόμ πού λένε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Οχι. Πεταλούδα λέγανε τότε τό καπέλλο, τήν ρεπούμπλια.
'Υπήρχανε δυό είδων ρεπούμπλιες : Τά καβουράκια, μέ τόν
τεπέ στρογγυλεμένο καί οί πεταλούδες μέ τάν ὄρθιο τεπέ
καί τά μπόρ τοῦ καπέλλου σάν φτερὰ πεταλούδας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Καταλαβαίνω. "Ετσι λοιπόν, ἐνῶ ὑπετίθετο ὅτι δέν ~~ἔβγαζε~~ ^{ἔξερε} τί-
ποτε ἡ νύφη γιά τόν γαμπρό, ἡ μητέρα της ἐφρόντιζε νά τήν
κατατοπίση : "Αμα δῆς ἕναν ἀφηλό μέ γιρίσο κοστοῦμι καί
πεταλούδα μαύρη, αὐτός θά εἶναι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Αρχιζε λοιπόν ἡ ἀγωνία τῶν βκεμμάτων. 'Απάνω κάτω ἔιοβε
βόλτες ἡ νύφη μέ τήν μαμᾶ της... Δός του ἄλλες βόλτες ἀπάνω
κάτω ὁ γαμπρός μ' ἕνα φίλο του συνήθως. Κάποτε γινότανε ἡ
συνάντησις καί ἡ πρώτη ἐντύπωσις τύχαινε νά εἶναι εὐνοϊκή.
'Η μητέρα σιθύριζε στήν κόρη της : Νά 'τονε αὐτός εἶναι...
Ναί, αὐτός ὁ ψηλός μέ τήν μαύρη πεταλούδα... Καλός μου φαί-
νεται. Τί δουλειά κάνει ; "Εχει δικό του καφειοπτεῖο στήν
'Αγορά... Βγάζει λεφτά ὁ καφές.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ

Κάτι ἀνάλογο θά γινότανε καί στήν παρέα τοῦ ὑποψηφίου γαμ-
προῦ μέ τόν φίλο του : Νά 'την αὐτή εἶναι... Κάνε πῶς δέν
τήν κοιτᾶς. Πῶς σοῦ φαίνεται ; Καλή φαίνεται. Νοστιμούλα.
'Ο πατέρας της τί δουλειά κάνει ; "Εχει φούρνο δικό του
πουλάει κάπου διακόσια καρβέλια φωμί τήν ἡμέρα, ἔξω τά ψη-
στινά τί βγάζει...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Λοιπόν ἡ πρῶτες ἐντυπώσεις ἦτανε καλές ἀμοιβαίως. Στήν δεύ-
τερη συνάντησι, νέα ἀναγνώρισις τοῦ ἐδάφους καί τοῦ ἐχθροῦ
καί στήν τρίτη συνάντησι - αὐτά ἦτανε συμφωνημένα - ὁ ὑπο-
ψήφιος γαμπρός ἔβγαζε δειλά τό καπέλλο του. "Αν τυχόν ἡ
μαμᾶ γλυκαινότανε καί ἀντιχαιρετοῦσε, τότε αὐτό ἐσήμαινε
συγκατάθεσι ἀμοιβαία. Καί τό ἴδιο ἐκεῖνο βράδυ, ὁ ὑποψήφιος
γαμπρός πήγαινε νά τραγουδήσῃ κάτω ἀπό τό σπίτι τῆς ὑποψή-
φιας νύφης...

ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Ενδυμήσου σκληρά
τὴν ὡραία βραδυά...

Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ "Ἐτσι τελείωνε τὸ συνοικέσιο κατ' εὐχὴν...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὁχι ἀπόδη καὶ μὴ βιάζεσαι Γιάγιο. 'Ακολουθοῦσε καὶ ἡ τρίτη φά-
σις. Τῆς γνωριμίας...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Εἶπαμε ὅτι εἶχε γίνεῖ ἡ γνωριμία. Χαιρετοῦρα τοῦ γαμπροῦ,
χαιρετισμός τῆς μαῖας...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Αὐτὴ ἦτανε ἡ ἐξ ἀποστάσεως γνωριμία. "Ἐπρεπε τώρα νὰ γίνῃ
καὶ ἡ γνωριμία ἐν τοῦ συστάδην. Ξέρεις Γιάγιο μου πόσα συνοικέ-
σια ναυαγήσανε ἀπὸ τὴν τρίτη φάσι ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιατί νὰ ναυαγήσουν ἀφοῦ ὁ γαμπρός ἄρεσε στήν νύφη καὶ ἡ νύφη
ἄρεσε στὸν γαμπρό ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Διότι στήν γνωριμία ἀπὸ κοντὰ ὁ ἓνας ἀπὸ τοὺς δύο ἀνευάλυπτε
ὅτι ὁ ἄλλος ἦτανε βραδύγνωστος, κωμικᾶ βραδύγλωστος ἢ ὁ γαμπρός
ὅταν μιλοῦσε ἔκανε παφλασμό μὲ τὰ χεῖλη του καὶ τοῦ φεύγανε σταφ-
γονίδια ποῦ καταβρέχανε ὄσους ἦτανε κοντὰ του...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καὶ ναυαγοῦσε τὸ συνοικέσιο ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ναυαγοῦσε. Μόνο σέ μιά περίπτωσι, ὅπως ἀναφέρει ὁ ἀλησμόνητος
χρονογράφος Παῦλος Νιρβάνας, ἐπέτυχε ἓνα συνοικέσιο μὲ βραδυ-
γλωσσία, τῆς νύφης μάλιστα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πῶς ἔγινε αὐτό ; Ὑπῆρχε μεγάλη προῖνα μήπως ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Ὁχι, προῖνα δέν ὑπῆρχε καθόλου ἢ ἐλάχιστα πράγματα. Μά ἔτυχε
νὰ εἶναι καὶ ὁ γαμπρός βραδύγλωστος καὶ... ταιριάζανε νύφη καὶ
γαμπρός

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πολύ σωστά, πολύ φυσικό αὐτό.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα, ἐσημείωνε ὁ Νιρβάνας ὅτι αὐτός ὁ γάμος εἶχε γίνεῖ μὲ
μεγάλη περίσκεψι, γιατί ἕως ὅτου πῆ ὁ γαμπρός στήν νύφη : θέλε-
τε νὰ παντρευτοῦμε ; θέλετε νὰ ζήσωμε εὐτυχισμένοι... ἕως ὅτου
τό πῆ, τό εἶχε σκεφθεῖ πολύ, τουλάχιστον πεντε λεπτά τῆς ὥρας.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἡ νύφη τό ἴδιο ἄλλως τε. Δυό βραδύγλωσσοι παντρεύτηκαν. Φαντάσου συνεννόησις καί φαντάσου ἔν βγήκανε καί τά παιδιά βραδυγλωσσάκια...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἡ τρίτη φάσις τοῦ συνοικεσίου ἦτανε πάντα ἡ δυσκολωτερη. Σκέψου ὅτι τύχαινε νά εἶναι βαρήκοος ὁ ἕνας ἀπό τοὺς δύο μελλονύμφους ἢ καί τελείως κουφός... Μιά φορά ἔγινε ἕνα μεγάλο σκάνδαλο στήν Ἀθήνα. Εἶε γίνεи κάποιο συνοικέσιο πού εἶχε πετύχει σ' ὄλες του τίς φάσεις. Ἐμενε ἡ τελευταία, ἡ γνωριμᾶ ἀπό κοντά. Πῆγε ὁ γαμπρός στό σπίτι τοῦ ἄνοιξε ἡ ἴδια ἡ μητέρα τήν ἐξώθυρα τιμῆς ἔνεικεν καί ὁ γαμπρός μπῆκε... Χαιρέτισε τήν νύφη, κάθησε εὐγενέστατα καί σέ λίγο, τό δουλικό τοῦ σπιτιοῦ στολισμένο μέ μαῦρο μακρὺ φουστάνι καί λευκή ποδιά, ἔφερε τό πατροπαρ'δοτο ἀθηναϊκό τραταμέντο γλυκό βύσσινο καί νερό κροῦ. Ὅμως μόλις μπῆκε ἡ καμαριέρα στό σαλόνι, τῆς ἔπεσε ὁ δίσκος καί ὤρμησε ἐναντίον τοῦ γαμπροῦ : Βρέ παληάνθρωπε !... Ἐσύ πηγαίνεις γιά γαμπρός πού ἦσουν ἀρραβωνιασμένος μαζί μου καί μου ἔφαγες καί χίλιες ἑφτακόσιες δραχμές ;

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί ἔτσι ἦτανε ;

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐτσι ἀκριβῶς. Ὁ ὑποψήφιος γαμπρός δέν ἤξερε ὅτι ἡ ἀπηρέτρια εἶχε ἀλλάξει σπίτι. Ἄλλοῦ τήν εἶχε γνωρίσει καί ἄλλοῦ τήν εὑρισκε...

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Αὐτά εἶναι τά ἀπρόοπτα τῆς κοινωνίας. Ὁ γαμπρός ὅμως ἔπρεπε νά κἀνη τόν ἀνήξερο...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Προσπάθησε μά δέν πέτυχε γιατί τό δουλικό τόν ἀπεικάλυψε : Βρέ δέν εἶσαι ὁ Τάδε, ὑπάλληλος ἀπὸ τὸν ἄλλο, σέ συμβολαιογραφεῖο μέ ἐνενηντα δραχμ'ς τόν μῆνα πού παρασταίνεις τόν δικηγόρο ; Καί ντροπιασμένος ὁ ὑποψήφιος γαμπρός, τὰ μάζεψε καί ἔφυγε σάν βρεγμένη κόττα.

ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Τότε οἱ γάμοι γινόντουσαν στά σπίτια κι' ὄχι στίς ἐκκλησίες.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πάντα στά σπίτια. Καί οί γάμοι καί τά βαφτίσια. Ξεκινοῦσε ὁ παπᾶς ἀπό τήν ἐκκλησία τῆς ἐνορίας καί πήγαινε στό σπίτι κρατῶντας μεγαλοπρεπῶς τό δισκοπότηρο στά χέρια του.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Πίσω του ἐρχότανε ὁ ἀναγνώστης μέ τό εὐαγγέλιο τυλιγμένο στό πετραχήλι τοῦ παπᾶ κι' ἕνας μικρός.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όταν ἐπρόκειτο γιά βαφτίσια, τά παιδιᾶ ἦτανε δύο γιά νά κουβαλᾶνε τήν κολυμπήθρα περασμένη σ' ἕνα κοντάρι...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Καί τό βράδυ, μετα τόν γάμο, οί δρόμοι τῆς Ἀθήνας πάντα γεμίζανε καντάδες καί τραγούδια...
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑΡΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) "Αν ποτέ κοιμηθῆς
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όταν μιλάμε γιά γάμους, τῆς παλαιᾶς ἐποχῆς στήν Ἀθήνα, θυμᾶμαι πάντα ἕνα ἱστορικό γάμο στόν ὁποῖον ἐπρόκειτο νά γίνω κουμπάρος.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ἐπρόκειτο εἶπες ; Δηλαδή δέν ἔγινες ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πῶς νά γίνω ἀφοῦ δέν ἔγινε οὔτε ὁ γάμος ;
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Δηλαδή ἐναυάγησε ὁ γάμος ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ "Όχι ἀκριβῶς. Ὁ γάμος εἶχε ὀριστεῖ, οί μελλόνυμφοι ἦτανε ἔτοιμοι μόνο πού ἔμεῖς, οί ἀπ' ἔξω ἀπορούσαμε λίγο γιατί ἡ νύφη ἦτανε ἀρνετά μεγαλύτερη ἀπό τόν μέλλοντα γαμπρό. Τέλος πάντων, ὁ κουμπάρος, ὁ ὑποφαινόμενος, ἔστειλα τίς λαμπάδες καί τά στέφανα στό σπίτι καί στίς ἑπτά παρά τέταρτο πήγα νά στεφανώσω. Ἡ νύφη περίμενε νυφοστολισμένη μέ τ' ἄσπρα της πέπλα, στίς ἑπτά ἀκριβῶς κατέφθασε ὁ παπᾶς μέ τό δισκοπότηρό του καί περιμέναμε.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μή μοῦ πῆς ὅτι περιμένατε τόν γαμπρό.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Στό λέω γιατί ἔτσι εἶναι. Σοῦ διηγοῦμαι τώρα μιᾶ ἱστορία πού συνέβη στά 1926. Πέριμενε ὁ παπᾶς, περίμενε ὁ κουμπάρος περίμενε τόσος κόσμος προσκεκλημένων, περίμενε μέ αγωνία καί ἡ νύφη...

- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Μαντεύω τήν συνέχεια. Τελικά ό γαμπρός θά έστριψε.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Μάλιστα. 'Αφοϋ περιμέναμε έως τίς έπτά καί μισή καί ό παπās δυσανασχετοϋσε γιατί είχε νά πάη καί σέ άλλον γάμο, φθάνει στό σπίτι ένας μικρός, τρεχαπετάμενος μ'ένα σημείωμα γιά τόν κουμπάρο...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Γιά σένα δηλαδή.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιά μένα. Καί έλεγε τό σημείωμα : Κύριε κουμπάρε, μέ συγχωρετέ πολύ αλλά μετανόησα καί δέν παντρεύομαι... Αυτό ήτανε.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ 'Η νύφη τί έκανε ; Λιποθύμησε ;
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ξέρω αν λιποθύμησε πραγματικά, μά έκανε ότι λιποθυμούσε. Τό τραγικό είναι ότι ό παπās πού είχε χάσει τήν ώρα του ήδεια ήθελε νά πληρωθῆ. Πλήρωσα λοιπόν τόν παπā, τόν άναγνώστη έδωσα κι'ένα φιλοδώρημα στό παιδί... καί έτσι έληξε αυτή ή κωμικοτραγική ιστορία. Γιά έπιβεβαίωσι σου άναφέρω ότι ό έγγονός αυτής τῆς παρά λίγο νύφης, είναι σήμερα ένας από τούς λαμπροτέρους ήθοποιούς του έλαφροϋμας θεάτρου.
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ Ποιός ξέρει πόσα τέτοια θά έχουν συμβεί σέ πολλά άθηναϊνά σπίτια, άγαπητέ μου Δημήτρη. "Ετσι είναι ό κόσμος. Καί όλα αυτά συμβαίνουν όταν τά δύο συμβαλλόμενα μέρη, ό γαμπρός καί ή νύφη δέν ταιριάζουν. Βλέπεις ό γάμος δέν είναι έρωτας, γιατί στόν έρωτα καί τά έτερόνυμα έλκονται πολλές φορές όπως λέει καί τό παλαιό τραγούδι : 'Ο έρωσ χρόνια δέν κοιτā - κι'όπου βρεθῆ χορεύει... ένα χαριτωμένο παλαιό τραγουδάκι πού θά μάς τό θυμίσητῶρα ή φίλη μας ή κλειώ.
- ΚΛΕΙΩ ΔΕΝΑ ΔΟΥ (μέ συνοδεία πιάνου) 'Ο έρωσ χρόνια δέν κοιτā
κι'όπου βρεθῆ χορεύει...
Κ.τ.λ. Κ.τ.λ.